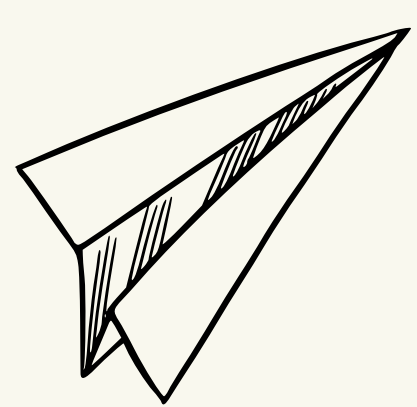

קטלוג תכנים והדרכות

תשפ"ו 2025/6

להזמנת
פעילויות

לפרטים נוספים
ויצירת קשר

בתקופה בה המציאות הדמוקרטית והחברתית שלנו מוצפת באתגרים מורכבים, תפקידנו כמחנכים הולך ומתעצם. אנו נקראים לא רק ללמד תכנים - אלא לעצב אזרחים מעורבים, חושבים ואחראיים, המבינים את חשיבות השתתפותם הפעילה בחברה דמוקרטית.

חינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה אינו רק עוד נושא לימוד - הוא כלי חיוני לפיתוח חשיבה ביקורתית, יכולת לנהל דיון מכובד, הכרת זכויות וחובות ומעל הכול - להבין לעומק את המשמעות האמיתית של חיים בחברה פלורליסטית ודמוקרטית.

אנו מיישמים את החינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה באמצעות למידה בגישה הדיאלוגית המבוססת על תפיסה בה למידה משמעותית מתרחשת כאשר תלמידים ומורים לומדים ומתפתחים מתוך דיאלוג אותנטי - כזה שמתרחש כאשר אנו מזמינים את התלמידים להביא את עולמם, את הנרטיב שלהם והשאלות שבווערות בהם אל תוך מרחב הלמידה. כך אנו מכינים את תלמידינו לא רק להבין מהי דמוקרטיה, אלא לחיות אותה מתוך הכרה בערך של כל אדם ומתוך רצון אמיתי לשיתוף פעולה.

תלמידינו הם האזרחים של המחר

הם יעמדו בפני החלטות קשות, ינהלו דיונים ציבוריים, יפעלו למען צדק חברתי ויעצבו את פני החברה הישראלית. המיומנויות שאנו מקנים להם היום - יכולת הקשבה עמוקה, כבוד לשונה, חשיבה עצמאית, דיאלוג מכובד ואקטיביזם חברתי - יהיו הכלים איתם יוכלו לבנות עתיד טוב יותר בחברה דמוקרטית.

יחד נוכל לטפח דור של אזרחים מעורבים, אחראיים ומודעים - דור שיודע לחלוק בכבוד, להקשיב, לפעול למען הקהילה ולחזק את הדמוקרטיה הישראלית מתוך תרבות דיאלוג ופתיחות.

ההתחייבות שלנו

אנו, צוות המנחים והמנחות של אגף ההדרכה בתנועה לאיכות השלטון, מחויבים ליצירת מרחב למידה בטוח, מכבד ומעשיר עבור כל המשתתפים. אנו מאמינים כי חינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה דורש מקצועיות, יושרה וניטרליות.

על כן, אנו מקפידים להשאיר את השקפותינו הפוליטיות והאידיאולוגיות האישיות מחוץ לחדר הלימוד. תפקידנו הוא להציג מגוון רחב של עובדות, נתונים, גישות ופרספקטיבות, לעורר חשיבה ביקורתית ולעודד דיון פתוח ומכבד.

אנו רואים בכל דעה לגיטימית ובכל שאלה הזדמנות ללמידה מעמיקה, ומחויבים לאפשר לכל אחד ואחת לבטא את עצמם בחופשיות ובביטחון, מתוך אמונה בכוחו של הדיאלוג ככלי לחיזוק הדמוקרטיה הישראלית.

3 הבסיסים המרכזיים במאפזש החינוכי

רכישת ידע:

חיפוש מידע אמין,
השוואה בין סוגי ידע שונים והבחנה בין עובדות לדעות,
רכישת היכולת להביט על המציאות כפי שהיא.

חקירה, מחקר וביקורת:

העמקה בעובדות ושאלת שאלות באמצעות למידה עצמאית, תוך
שילוב מידעים מדיסציפלינות מגוונות והתחשבות בהשפעות המרחב והזמן.
נזהה את הסקרנות שבנו ונתרגל חשיבה מוכוונת למציאת פתרונות.

יציאה לפעולה:

בחינת אלטרנטיבות, יציאה לפעולה במרחב ובחינת התוצאות
באמצעות רפלקציה אישית וקבוצתית.

משך המפגשים: כשעה ורבע עד שעה וחצי.

האלצת התנועה

במציאות המורכבת הנוכחית של מדינת ישראל, קשה להתמקד בנושא
אחד בו נרצה להעשיר את עצמנו ואת האזרחים הצעירים.
לכן, אנו ממליצים לבנות מהדרכות בהן אתם מתעניינים תוכנית ארוכת
טווח המאפשרת רצף חינוכי עם אבני דרך ברורות, הבנה והתנסות
עמוקות יותר.

ההדרכות

הדרכה #1 בדרך לשלטון איכותי

חלק מתוכנית שפ"ן 31026

מהו "שלטון"? איך הוא משפיע על חיינו? בהדרכה זו נגלה את העקרונות
הבסיסיים של שלטון דמוקרטי איכותי דרך דוגמאות מחיי היום-יום. נלמד על
חשיבות שלטון החוק, שקיפות, נשיאה באחריות, השתתפות אזרחית ועוד.
נפתח חשיבה ביקורתית על תהליכי קבלת החלטות ונעודד מעורבות אזרחית
כבר בגיל צעיר. בפעילות מרכזית ומהנה ניצור יחד "ממלכה ליום אחד", נבין
איך העקרונות שהכי חשובים לנו יכולים לבוא לידי ביטוי בקהילה שלנו, ונזרע
את הזרע הראשון למען השינוי שחשוב לנו.

מטרות:

- להנגיש את המושג "שלטון" ואת השפעתו על חיינו
- לזהות עקרונות יסוד של שלטון דמוקרטי איכותי באמצעות דוגמאות יומיומיות
- להבין את חשיבותה המרכזית של הדמוקרטיה בחברה
- לעודד חשיבה ביקורתית בנוגע לתהליכי קבלת החלטות
- להעלות את המודעות לחשיבות המעורבות האזרחית בקהילה

גילאים: יסודי, חטיבה, תיכון, מכינה

הדרכה #2 דמוקרטיה במשבר?

חלק מתוכנית שפ"ן 31026

מהי דמוקרטיה ומה מצבה בישראל היום? בהדרכה מעמיקה זו נבחן את
המאפיינים והעקרונות של משטר דמוקרטי ואת מבנה הדמוקרטיה הישראלית.
דרך ניתוח מקרי בוחן מרתקים, נבחן את מאזן הכוחות בין הרשויות השונות
לאורך השנים ואת השינויים שחלו בו. נתמקד בחולשת הכנסת כנקודה מרכזית
ונבין את השפעתה עלינו ועל עקרונות הדמוקרטיה. בסיום, נדון בשאלה "מה
עכשיו?" ונציע דרכים בהן אזרחים יכולים לפעול לחיזוק הדמוקרטיה הישראלית.

מטרות:

- להעמיק את ההבנה של מבנה הדמוקרטיה הישראלית
- לנתח את הפער בין המצב הרצוי למצוי בדמוקרטיה הישראלית
- להבהיר את המשמעות והחשיבות של הגבלת השלטון ומערכת האיזונים והבלמים
- לחזק אזרחות פעילה ויכולת חשיבה ביקורתית בקרב המשתתפים

גילאים: חטיבה, תיכון, מכינה

הדרכה #3 אקטיביזם וכלים לשינוי

חלק מתוכנית שפ"ן 31026

מה מפריע לכם בעולם? בסדנה מעצימה זו תגלו שיש לכם כוח לשנות! נבחן
יחד את מהות האקטיביזם דרך סיפורים מעוררי השראה ופעילות "רמזור"
אינטראקטיבית. תקבלו כלים פרקטיים לבניית תוכנית פעולה אישית בנושא
שקרוב ללבכם, תוך הבנת מגוון האפשרויות העומדות לרשותכם בין הבחירות.
תצאו עם תחושת מסוגלות ומוטיבציה לפעול למען עולם טוב יותר.

מטרות:

- להעצים את התלמידים ולבטל את תחושת חוסר האונים הקיימת אל מול אתגרים חברתיים.
- לחשוף את הצורך באקטיביזם חברתי ופוליטי ולהבהיר את מהותו.
- להקנות כלים פרקטיים ליצירת השפעה ושינוי במרחב הציבורי.
- להתנסות בבניית תוכנית פעולה לשינוי בנושא שקרוב ללב המשתתפים.

גילאים: יסודי, חטיבה, תיכון, מכינה

בהדרכה זו נבחן את תפקידה המרכזי של הרשות השופטת בהגנה על זכויותינו, תוך התייחסות לתופעת האקטיביזם השיפוטי בישראל ובעולם.

נכיר את המושג "אקטיביזם שיפוטי" ונבין כיצד, במדינות אחרות בעלות חוקה, הוא סייע בהכרה בזכויות שאינן מעוגנות במפורש בחוק, ונשווה זאת למצב בישראל – מדינה שאין בה חוקה אך קיימת בה מגילת זכויות חוקתית חלקית במסגרת חוקי היסוד.

נדון במשמעות של היעדר חקיקה מפורשת בנוגע לזכויות הפרט בישראל, תוך הבחנה בין פסיקה שיפוטית לזכויות המעוגנות בחוק.

כמו כן, נבחן את חשיבותו של בג"ץ כגורם מגן על זכויות האזרח והפרט במדינה, ואת הצורך בדיון מעמיק על מקורות כוחה של הרשות המבצעת והדרכים לאזן אותו באופן יעיל, מבלי לערער את מעמדה וחשיבותה.

מטרות:

- לבחון** את תפקידה המכריע של הרשות השופטת בהגנה ובקביעת זכויות האזרח בישראל
- להכיר** את המושג "אקטיביזם שיפוטי", את תרומתו להכרה בזכויות שאינן מעוגנות בחוק ואת הביקורת עליו

- לקיים** דיון מעמיק אודות המשמעות של היעדר חקיקה מפורשת לזכויות הפרט

- להבחין** בין זכויות המעוגנות בחוק לבין אלו שנקבעו באמצעות פסיקות שיפוטיות

 גילאים: תיכון, מכינה

הדרכה #5 **איפה הכסף? הון, שלטון ואיכות חיים בישראל**

איך החלטות כלכליות בשלטון המרכזי משפיעות ישירות על הכיס שלנו ועל איכות חיינו? בהדרכה זו נקבל כלים לזיהוי מגמות כלכליות מרכזיות בישראל וננתח כיצד מדיניות כלכלית ממשלתית משפיעה על חיי האזרחים ביום-יום. נבחן מקרי בוחן אקטואליים כדי להבין את הסיבות ליוקר המחיה, תוך התמקדות בהחלטות שלטוניות. כמו כן, נכיר מושגים כמו ריכוזיות, לוביזם ודלתות מסתובבות בהקשר של קבלת החלטות בממשלה. נבחן לעומק כיצד קשרי הון-שלטון מעצבים את הכלכלה הישראלית ואת עתידנו הכלכלי כתוצאה ממדיניות זו.

מטרות:

- להקנות** כלים בסיסיים לזיהוי וניתוח מגמות כלכליות מרכזיות בישראל
- להבליט** את חשיבותה של אוריינות כלכלית בסיסית עבור כל אזרח
- לנתח** מקרי בוחן אקטואליים הממחישים את השפעת המדיניות הכלכלית
- לחשוף** מושגי יסוד כמו ריכוזיות, לוביזם ודלתות מסתובבות, את השפעתם על הכלכלה ועל איכות השלטון

- להבין** כיצד קשרי הון-שלטון מעצבים את הכלכלה הישראלית ואת חיי היום-יום

 גילאים: תיכון, מכינה

הדרכה #6 **כלכלה במלחמה**

מהן ההשלכות הכלכליות של האירועים הביטחוניים האחרונים על ישראל? בהדרכה זו נבחן את השינויים והאתגרים הכלכליים בשנתיים האחרונות, תוך הבנת מושגי יסוד כמו דירוג אשראי, תקציב המדינה וביטחון תעסוקתי. נבחן באופן ביקורתי החלטות שלטוניות ונסקור את ההשפעה על שוק החקלאות, סבסוד מעונות, שכר משרתי מילואים לעומת משרתי חובה, חוק הגיוס והשוויון בנטל מנקודת מבט כלכלית ועוד. נבין יחד כיצד מלחמה מעצבת את הכלכלה שלנו ומה המשמעויות עבור עתידנו.

מטרות:

- להבין** את ההשלכות הכלכליות הנרחבות של מלחמת חרבות ברזל על מדינת ישראל
- לפתח** התבוננות ביקורתית על התנהלות המדינה ברמה הכלכלית בזמן מלחמה
- לדון** בנושאים אקטואליים רלוונטיים כמו חוק הגיוס, סבסוד מעונות ודירוג אשראי בהקשר הכלכלי

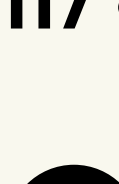
 גילאים: תיכון, מכינה

הדרכה #7 **הון, שלטון והתקשורת שרואים**

האם אנחנו מקבלים את כל התמונה מהתקשורת? בהדרכה חשובה זו נבחן את ההשפעה הפוטנציאלית של קשרי הון-שלטון על התוכן התקשורתי. נשתמש במשל המערה כדי להבין את חשיבות החשיבה הביקורתית, נכיר את המושג "בורות רציונאלית" ונלמד לזהות פרסומות סמויות והיעדר שקיפות בכתבות. נרכוש כלים לצריכת תקשורת ביקורתית וחכמה יותר.

מטרות:

- להבין** את ההשפעה הפוטנציאלית של קשרי הון-שלטון על התוכן התקשורתי
- להכיר** את המונח "בורות רציונאלית" ואת השפעתו על תפיסת המציאות
- לרכוש** כלים לזיהוי פרסומות, מסרים סמויים והיעדר שקיפות בכל סוגי המדיה
- לחזק** את היכולת החשיבה הביקורתית בצריכה תקשורתית

 גילאים: חטיבה, תיכון, מכינה

הדרכה #8 **המהפכה השקטה – איך דמוקרטיזציה נשחקת**

בעבר, כאשר שליט ביקש לתפוס את השלטון ולהפיל את המשטר הקיים, הוא עשה זאת באקט בולט ואלים – למשל, עלה עם טנק לכיכר העיר והכריז על מהפכה. בהדרכה זו נבחן תהליך אחר – **השחיקה הדמוקרטית**: תהליך שקט והדרגתי, השונה מנפילה פתאומית ואלימה של משטר.

נכיר את "נורות האזהרה" המרכזיות לתהליך זה – פגיעה במערכת המשפט, החלשת הרשות המחוקקת, שליטה בתקשורת, ועוד – ונבחן דוגמאות מרחבי העולם. נתמקד במקרה של הונגריה, כדי לזהות את הדפוס בפעולה, ונדון בהקבלות למצב בישראל.

לבסוף, נעסוק בכלים פרקטיים שיכולים לעזור לנו להיות אזרחים ערניים – לזהות סימנים מדאיגים בזמן ולפעול לחיזוק הדמוקרטיה.

מטרות:

- לפתח** חשיבה ביקורתית בנוגע לתהליכי שחיקה דמוקרטית
- להקנות** כלים מעשיים לזיהוי "נורות אזהרה" בתהליכים פוליטיים וחברתיים
- להרחיב** את ארגז הכלים להתמודדות עם מצבי קיצון ושימור הדמוקרטיה

 גילאים: י"א, י"ב, מכינה

הדרכה #9 **דמוקרטיה בפעולה: סדנה חווייתית**

בסדנה אינטראקטיבית זו, **נצא למסע מרתק אל תוך ליבת הדמוקרטיה הישראלית**. נתחיל בהבנת מושגי יסוד כמו "שלטון" ו"שלטון איכות", תוך התמקדות בעקרונות דמוקרטיים בסיסיים.

לאחר מכן, נכיר את שלושת רשויות השלטון, בדגש על תפקידה של הכנסת. גולת הכותרת של הסדנה היא סימולציה דינמית של תהליך החקיקה: התלמידים יתחלקו למפלגות, ינסחו הצעות חוק בנושאים מחיי היום-יום שלהם, ויעלו אותן להצבעה במערכת ממוחשבת המדמה את הכנסת.

פעילות זו מדגימה באופן מוחשי את עקרון הכרעת הרוב, מעודדת יצירתיות ומאפשרת דיון על התחושות השונות המתלוות לתהליכים דמוקרטיים.

מטרות:

- להקנות** לתלמידים הבנה בסיסית ומוחשית על הדמוקרטיה הישראלית
- להנגיש** את תהליכי העבודה של הרשות המחוקקת
- להדגים** באופן חווייתי ואינטראקטיבי את תהליך החקיקה בכנסת ואת עקרון הכרעת הרוב בדמוקרטיה ליברלית
- לעודד** חשיבה יצירתית בקרב התלמידים בנוגע לנושאים בעלי רלוונטיות לחייהם ולסביבתם
- לעורר** מודעות לתחושות ותגובות שונות הנובעות מהכרעת הרוב
- לפתח** חשיבה ביקורתית על תהליכים דמוקרטיים דרך התנסות מעשית

 גילאים: י"א, י"ב, מכינה

להזמנת פעילויות

לפרטים נוספים ויצירת קשר